

Raadsvoorstel

Onderwerp: Fusie Streekarchief Gooi en Vechtstreek met het Gemeentearchief Gooise Meren; zienswijzeprocedure

Raadsvergadering	28 september 2023, agendapunt 10 - zie apart besluitblad -
Datum raadsvoorstel	4 juli 2023
Bijlage(n)	6
Zaaknummer	Z.281846/D.1542816
Behandeld in commissie	Algemeen Bestuur en Middelen 14 september 2023, agendapunt 7.3
Portefeuillehouder	Burgemeester N. Meijer
Informatie bij	Teamleider Facilitaire Zaken Barbara Kirpensteijn
E-mail / telefoonnummer	b.kirpensteijn@huizen.nl / 035-5281292

Voorstel

- Geen zienswijze indienen bij de ontwerp gemeenschappelijke regeling "Gemeenschappelijke Regeling Archief Gooi en Vechtstreek".

Toelichting op het te nemen besluit

Aanleiding

Gemeente Huizen is met het archief aangesloten bij het Gemeentearchief van Gooise Meren. Deze hebben aangegeven te gaan fuseren met het Streekarchief Gooi en Vechtstreek. Uit onderzoek is gebleken dat een fusie zorgt voor een archief dat beter toegerust is voor de bestaande en nieuwe taken. Dit alles heeft geleid tot het opstellen van een ontwerp Gemeenschappelijke Regeling, welke nu voor een zienswijze aan uw raad wordt voorgelegd.

Argumentatie

Waarom fuseren?

In de regio Gooi en de Vechtstreek zijn twee archiefdiensten aanwezig, het Streekarchief Gooi en Vechtstreek in Hilversum voor de archieven van de gemeenten Hilversum, Blaricum, Laren, Wijdmeren en van regionale overheden (Regio Gooi en Vechtstreek en Veiligheidsregio) en het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen in Naarden voor archieven van de gemeenten Gooise Meren en Huizen. Het gaat om twee relatief kleine diensten in één regio, die nauw samenwerken op het gebied van het archiefbeheersysteem en de website. Ook op het terrein van de archiefinspectie weten Gooise Meren en Hilversum elkaar te vinden. Ideeën om de volgende stap te zetten in de samenwerking spelen al veel langer. In 2002 is met ondersteuning van de provincie Noord-Holland al een onderzoek gedaan naar de optie fuseren, dat toen geen

vervolg heeft gekregen. In 2017 is een uitgebreide verkenning uitgevoerd naar de voor- en nadelen van een fusie. De redenen om deze mogelijkheid te onderzoeken zijn geweest:

- de afzonderlijk diensten hebben met de huidige capaciteit grote moeite hun wettelijke taken te vervullen en kampen met achterstanden;
- de archiefdiensten hebben de nieuwe opgave om digitale bestanden te bewaren in een e-depot;
- de archiefdiensten zullen stappen moeten maken om passende digitale dienstverlening te kunnen bieden;
- voor de dienstverlening op het vlak van de lokale geschiedenis is binnen de beide diensten weinig ruimte;
- de verwachting is dat het investeren in één archiefdienst die voldoende toegerust is haar taken al met al in financieel opzicht voordeliger is dan te investeren in twee afzonderlijke archiefdiensten.

Actualisatie businesscase

In 2020 hebben de portefeuillehouders van Gooise Meren, Hilversum en Huizen hernieuwde afspraken gemaakt zodat een doorstart kon worden gemaakt met de fusieplannen voor de archiefdiensten. Er zijn ook een aantal andere nieuwe zaken opgepakt, die geen onderdeel waren van de oorspronkelijke businesscase. In de eerste plaats is een helder profiel opgesteld van de gefuseerde archiefdienst, die ook met de deelnemers is gedeeld (zie bijlage visiedocument). Ook is de keuze gemaakt voor het zelf oppakken van het e-depot en is de businesscase financieel geactualiseerd, met name door bij de berekening van de overhead uit te gaan van de reële cijfers, in plaats van schattingen. Ook is toen door de betrokken bestuurders de keuze gemaakt voor het behouden van twee bezoeklocaties, waar er in 2017 nog uitgegaan werd van één locatie. Dit mede op basis van signalen uit de deelnemende partijen dat de afstand tot de beoogde bezoekerslocatie (Naarden) te groot werd bevonden. Verder zijn de consequenties van keuzes voor de medewerkers nader uitgewerkt.

Dit alles heeft geleid tot het opstellen van een ontwerp Gemeenschappelijke Regeling op basis van een zogeheten centrumgemeente constructie. Uit de businesscase uit 2017 kwam al naar voren dat deze wijze van samenwerken het meest passend is voor een archiefdienst, gegeven het relatief beperkt politiek karakter van deze wettelijke taak. Bij zo'n regeling is het niet nodig een aparte organisatie ('openbaar lichaam') in het leven te roepen, inclusief een algemeen en dagelijks bestuur, met alle spelregels die nodig zijn voor besluiten. Als er instemming is met de voorgestelde GR, is het samenwerkingsverband direct een feit: er is geen organisatie opbouw voor nodig, noch het aanstellen van een bestuur met alles wat daarbij komt kijken. De centrumgemeente neemt deze taken op zich. Deze constructie biedt wel de mogelijkheid dat wensen en opvattingen van de participanten als het gaat om de dienstverlening en de kosten ervan een stevige plek krijgen in de samenwerkingsafspraken. In de voorgestelde GR is gekozen voor de instelling van een begeleidingscommissie bestaande uit bestuurders van de participerende gemeenten. Deze commissie is het kanaal voor participanten om inhoudelijk wensen in te brengen en ook om wensen en bedenkingen te formuleren bij investeringen van het archief en de conceptbegroting.

Fusie is om meerdere redenen wenselijk

De fusie tussen beide archiefdiensten komt ten goede aan alle deelnemende gemeenten. Een fusie leidt namelijk tot de vorming van een stabielere en robuustere archieforganisatie, die in staat is om belangrijke opgaven adequaat op te pakken en uit te voeren. De inwoners en verenigingen in de regio kunnen na de fusie terecht bij één groot, robuust archief, dat met name digitaal veel beter dan nu ontsloten gaat worden. Eén archief kan beter invulling geven aan de unieke mogelijkheid de geschiedenis van de regio Gooi en Vechtstreek te ontsluiten, reconstrueren en uit te dragen. Een regionale archiefdienst kan de integraliteit en diversiteit van

het archief versterken, en zo ook bijdragen aan een betere ontsluiting op specifieke lokale thema's. Daarmee geeft het regionaal archief invulling aan de belangrijke educatieve-, cultuur- en erfgoedtaken.

Samen beter dan alleen

Een samenvoeging levert op lange termijn financieel voordeel op t.o.v. zelfstandig voortbestaan van beide archiefdiensten afzonderlijk. Het gezamenlijk aanpakken van de transitie levert alleen al voor een duurzaam digitaal archiefbeheer belangrijke schaalvoordelen op.

Concreet gevolg van het besluit

De fusie van beide archiefdiensten moet leiden tot de vorming van een stabielere en robuustere archieforganisatie, die in staat is om de vier belangrijkste opgaven voor nu en de nabije toekomst te realiseren, te weten:

1. voldoen aan de wettelijke taken,
2. verbetering van de digitale dienstverlening,
3. de transitie naar duurzaam digitaal archiefbeheer o.a. door middel van een e-depot,
4. bijdragen aan de lokale geschiedenis, bereikbare bezoeklocatie.

Geheimhouding

Niet van toepassing.

Alternatieven

Niet van toepassing.

Uitvoering inspraak en participatieverordening

Er is intensief overleg geweest met de deelnemende gemeenten, medewerkers en ondernemingsraden. Er zijn vele gesprekken gevoerd met belanghebbenden en geïnteresseerden, zoals historische kringen. De bevindingen op grond van de gesprekken met de deze belanghebbenden en geïnteresseerden zijn te lezen in perspectief gebruikers. (bijlage 2)

Toegankelijkheid

Niet van toepassing.

Beslistermijn

Voor 1 januari 2024.

Financiële paragraaf

Op basis van de businesscase zou bij fusie de bijdrage van Huizen stijgen van € 1,94 per inwoner tot € 4,37 per inwoner in 2024. Dit betekent een kostenstijging van uiteindelijk afgerond € 101.000. Dit risico wordt in afwachting van de definitieve rapportage voor 100% opgenomen. Inmiddels is een geactualiseerde begroting ontvangen waaruit een (nog) verdere stijging van het tarief naar voren komt.

De laatste begroting komt uit op € 6,53 per inwoner een toename boven de bovenstaande stijging van de kosten van € 2,16 per inwoner. $€ 2,16 \times 41.248 \text{ inwoners} = € 89.095$

Het totale nadeel komt daarmee op afgerond € 190.000 structureel met ingang van 2024.

Voorgesteld wordt dit in de begroting op te nemen bij de eerstvolgende begrotingsactualisering ten laste van het begrotingsresultaat. (Bijlage 3)

Overige Raadsinformatie

Bevoegdheid

Op grond van artikel 1 leden 2-4 van de WGR wordt de gemeenteraad tweemaal betrokken bij de totstandkoming van een gemeenschappelijke regeling die het college voornemens is te treffen. Daarbij kan de raad eerst een zienswijze geven alvorens definitief toestemming te verlenen (of te weigeren wegens strijd met het recht of het algemeen belang) inzake het treffen van een gemeenschappelijke regeling. (Bijlage 1)

Collegeprogramma

Niet van toepassing.

Begroting

Is in de risicoparaagraaf opgenomen.

Voorgeschreven procedure

Alle betrokken gemeenteraden wordt op grond van artikel 1, tweede en derde lid van de WGR gevraagd een zienswijze te geven op de ontwerp GR voor 1 oktober 2023. Nadat de eventuele zienswijzen zijn verwerkt wordt de raden gevraagd toestemming te verlenen (artikel 1 lid 4 WGR) voor het aangaan van de regeling. Dit proces zal in de raden een iets ander tijdpad volgen maar in grote lijnen overeenkomen. Na de instemming met de GR, geldt de regeling per 1 januari 2024 en zal de uitvoering en implementatie (verder) vorm krijgen in 2024.

Kader- en beleidsnota's

Niet van toepassing.

Evaluatie

Artikel 11, lid 2, van de GR bevat een evaluatiebepaling.

Bijlagen

1. Ontwerp Gemeenschappelijke Regeling Archief Gooi en Vechtstreek
2. Perspectief gebruikers
3. Begroting 2024
4. Gooi-Vecht-Historisch visiedocument
5. Overzicht streekarchief huisvestingskosten
6. Overzicht producten en diensten

Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

Advies raadscommissie

Dit voorstel is behandeld in de vergadering van commissie Algemeen Bestuur en Middelen van 14 september jl.. De vertegenwoordigers in de commissie van de fracties van D66, CDA, ChristenUnie, PvdA, Transparant Huizen, VVD, Leefbaar Huizen, GroenLinks en SGP adviseren u in te stemmen met het voorstel. De vertegenwoordiging in de commissie van de fractie Dorpsbelangen Huizen behield een standpunt voor en nam het voorstel mee terug voor overleg met de fractie.